

Årsberetning 2023

MUSEENE I
SØR-TRØNDELAG

Innhold

Innledning	3
Viktige hendelser i løpet av året	3
Styrets arbeid	5
Spesielle saker for kommende periode.....	6
Ansatte og arbeidsmiljø	6
Ansatte og frivillige.....	6
Likestilling og diskriminering.....	6
HMS-arbeid	7
Arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold	7
Bærekraft	8
Arbeid med bærekraft.....	8
Påvirkning av ytre miljø.....	8
Utfordringer og risikofaktorer	9
Utdaterte museumsbygg.....	9
Endring i ordningen med visningstillatelser	9
Forvaltning av Statsbyggs eiendommer etter Røros Kobberverk.....	9
Økonomi- og rekrutteringsutfordringer	10
Måloppnåelse i 2023.....	10
Styringsmål.....	10
Årets resultat, oppnådde økonomiske resultatmål for 2023, analyse av regnskapet.....	12
Konsernregnskapet	12
Analyse av morselskapets regnskap mot budsjett.	14
Oppsummering avviksforklaring på overskudd morselskap i forhold til budsjett i 2023	16
Forholdstall egeninntekter morselskapet	16
Analyse av datterselskap, Museumsforlaget AS, regnskap mot budsjett	17
Hovedtall fra resultatregnskapet konsern.....	18
Hovedtall fra balansen konsern	19
Sentrale risikofaktorer – forutsetning for fortsatt drift	20
Morselskapet.....	20
Likviditet.....	21
Konsernet	21
Morselskapet.....	21
Resultatdisponering	21

Innledning

Museene i Sør-Trøndelag AS ble stiftet som et aksjeselskap 16.12.2008 med formål om å berike samfunnet med kunnskap, forståelse og opplevelse gjennom sine enheter og samlinger.

I 2023 besto Museene i Sør-Trøndelag av

- Kystmuseet i Sør-Trøndelag
- Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum
- Orkla industrimuseum
- Rindal skimuseum
- Museet Kystens Arv
- Ringve Musikkmuseum og Rockheim – det nasjonale museet for populærmusikk
- Trondheim kunstmuseum
- Trøndelag Folkemuseum Sverresborg
- Rørosmuseet
- Trondhjems Sjøfartsmuseum
- Norsk Døvemuseum

Døvemuseet i Trondheim og Trondhjems sjøfartsmuseum er begge museer administrert av Sverresborg, Trøndelag Folkemuseum. Administrasjonen for museene har kontor i Trondheim.

Karen Espelund er administrerende direktør for Museene i Sør-Trøndelag AS (MiST). MiST har ett heleid datterselskap, Museumsforlaget AS.

Museene i Sør-Trøndelag (MiST) er en av Trøndelags største kulturinstitusjon med et stort publikum både blant lokale og tilreisende. Med 32 besøkssteder i 7 kommuner dekker MiST store deler av det sørlige Trøndelag.

MiST er en betydelig aktør i regionen både i kraft av samlet samfunnsansvar og rolle, i antall ansatte og når det gjelder økonomisk omsetning. MiST betalte samlet 14,1 mill. i arbeidsgiveravgift i 2023, og de ansatte betalte 25,023 mill. i skatt. De aller fleste er bosatt i regionen, hvor de også skatter. Samlet sett kjøpte MiST inn varer og tjenester for ca. 138 mill., hvorav brorparten er fra leverandører i regionen.

Viktige hendelser i løpet av året

Museene i Sør-Trøndelag sin strategiske handlingsplan for årene 2023 – 2026 har vært førende for arbeidet.

Det har vært en jevnt god og stor aktivitet ved samtlige museer i 2023 med unntak av at Nordenfjeldske Kunstindustrimuseums bygg i Munkegata i Trondheim fortsatt er stengt på grunn av byggetekniske forhold.

Behovet for å løfte museenes ansvar for å bidra til å innfri FNs bærekraftsmål er lagt til grunn i MiST sin strategiske handlingsplan. Situasjonen i Europa viser med all tydelighet betydningen av museenes ansvar for å være en aktiv samfunnsaktør med vekt på kulturarv, demokrati og ytringsfrihet. FN utfordrer oss alle både som individer og som institusjoner på å ta helt nødvendige grep i arbeidet med verdens samlede klima- og miljøutfordringer. Som selskap registrerer vi at en felles innsats på ulike ENØK-tiltak gir resultater.

Her følger en kort rapportering på en del av de sentrale aktivitetene basert på satsingsområdene i MiST sin strategiplan.

Solid kunnskapsproduksjon

- **Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum** fikk tilslag fra Forskningsrådet på temaet *Museums and textiles* med vekt på blant annet Hannah Ryggen. Dette er et samarbeid med NTNU og Universitetet i Bergen og innbefatter et doktorgradsarbeid på Hannah Ryggen.
- **Ringve/Rockheim** deltar i et prosjekt finansiert gjennom Creative Europa: *Dance...* med fokus på å etablere nye metoder og arenaer for deltakende folkedans mellom lokale dansearmiljøer, museer, kulturarvinstitusjoner og publikum.
- **Museet Kystens Arv** skal samarbeide med Saemien Sijte om et prosjekt omkring sørsamiske båttaradisjoner, der bygging av en sørsamisk båt er sentralt. Samarbeidspartnere er Forbundet Kysten, Museet Kystens Arv, Saemien Sijte og den samiske skolen på Snåsa.
- Ny plan for kunnskapsutvikling i MiST ble ferdigstilt og ny samarbeidsavtale med NTNU ble inngått

Relevant formidling

- Operasjonaliseringen av vår strategi for formidling til barn og unge har vært et fellesprosjekt med vekt på utvikling av metodikk. Samarbeidet med Trondheim kommunes ledelse på oppvekstområdet har vært godt med tanke på tilpassing av alle museenes tilbud inn i læreplanene.
- **Orkla Industrimuseum** og **Trondheim kunstmuseum** fikk begge på plass sine nye basisutstillinger.
- Ny havbruksutstilling åpnet ved **Kystmuseet**, ny bankutstilling i forbindelse med Sparebanken SMN åpnet på **Sverresborg** og på Gråmølna åpnet **Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum** sin samlingsutstilling, Gjenfortryllet.
- Som ledd i **Rørosmuseets** verdensarvformidling var ett av formidlingsprosjektene «Å leve i verdensarven» som involverte flere av innbyggerne i Bergstaden.

Helhetlig samlingsutvikling

- **Nordenfjeldske Kunstindustrimuseums** bygg i Munkegata skal tømmes for sine 30.000 gjenstander og dette omfattende arbeidet gir et godt grunnlag for å vurdere og rydde i samlingen.
- Arbeidet med å få finansiert gårdstunet Solheim som er en eiendom svært representativ for de reisendes kulturhistorie i Midt-Norge og egner seg godt for dokumentasjon, forskning og bevaring av både den materielle og immaterielle kulturarven. SMN sparebankstiftelsen overrasket **Sverresborg Folkemuseum** med en hyggelig tildeling slik at prosjektet kan starte i 2024.
- 3D-skanning av 18 båter ved **Kystens Arv** er ferdigstilt.
- Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk har finansiert innkjøp av 18 verk til **Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum**. Samlet har museene kjøpt inn 20 nye verk eller objekter i 2023.

Trygg ivaretaking

- MiST har på oppdrag fra Trøndelag fylkeskommune gjennomført en utredning av magasin- og oppbevaringsstatus for de tre konsoliderte museene i Trøndelag og Saemien Sijte. MiST legger rapporten om egne museer til grunn for videre prosjekt med utredning av leie i et tilpasset bevaringssenter med felles magasin for alle MiST-museene og evt. andre.
- Egen detaljert prosjektplan for prosessen med å flytte samlingen ved **Nordenfjeldske Kunstindustrimuseums** bygg i Munkegata til bedre magasinforhold er utarbeidet og ligger til grunn for arbeidet i årene framover. Økt kapasitet og kompetanse på konserveringstjenester inngår, men krever finansiering fra eksterne parter framover.
- Både **Trondheim kunstmuseum** og **Orkla Industrimuseum** fikk tilslag på sine søknader overfor arkiverket for å styrke arbeidet med sine arkiver
- **Rørosmuseet** har fått ferdigstilt flere viktige rehabiliteringsprosjekter av Kobberverkets eiendommer i samarbeid med Statsbygg.

Aktiv samhandling

- **Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum (NKIM)** har fått midler til et forprosjekt for et tusenårsteppe som skal formidle Norges historie de siste tusen år. Fram mot Nasjonaljubileet i 2030 vil kunsthåndverkere sy sammen Norges historie, bokstavelig talt. Prosjektet er et samarbeid mellom NKIM, Museene Arven og Norske Kirkeakademier og vil også være med på å utvikle og løfte tekstilkunsten som uttrykksform.
- Samarbeidet med NTNU skjer på mange plan og med mange ulike fagretninger – bl.a. historie, musikk, arkiv- og samlingsforvaltning, kunsthistorie, arkitektur og design.
- Gjennom prosjektet Historiske Trøndelag er arbeidet med å løfte fram den sørsamiske tilstedeværelsen i Trøndelag prioritert. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom Museene Arven, Museet Midt, MiST, Vitenskapsmuseet, Trøndelag reiseliv og Saemien Sijte.

Organisasjon og økonomi

- Orkla Industrimuseum og Rørosmuseet/Doktortjønna fikk økning i sine faste driftstilskudd.
- MiST har innført et nytt HRM-system, Simployer
- Vi har lagt vekt på utvikling av det systematiske HMS-arbeidet i organisasjonen, ferdigstilling av håndbok og etablering av et avvikssystem.
- Gjennomført lederutvikling og kurs i virksomhetssikkerhet

Nytt museum for kunst og form

Museene i Sør-Trøndelag har bidratt i Trondheim kommunes arbeid med konseptvalgutredning for et nytt museum som ble behandlet i Trondheim bystyre i august 2023. Det pågår en prosess med ytterligere vurdering av ulike alternativ. MiST søkte Kultur- og likestillingsdepartementet om støtte over posten investeringer til kulturbygg for 2025.

Rørosmuseet – utvikling av Malmplassen

Prosjektarbeidet har pågått gjennom hele 2023 og krever et betydelig samarbeid med mange aktører både lokalt, regionalt og nasjonalt for å innfri kravene for videre autorisasjon som verdensarvsenter og sikre finansiering. Investeringssøknad sendt Kultur- og likestillingsdepartement for 2025.

Styrets arbeid

Styret hadde pr 31.12.2023 følgende styresammensetting;

Ellen T. Klingenberg	styreleder
Jorid Midtlyng	nestleder
Karim Tahir	styremedlem
Henrik Zipsane	styremedlem
Marianne Skjulhaug	styremedlem
Annabella Skagen	styremedlem (ansattrepresentant)
Jenny Fjellheim	styremedlem (ansattrepresentant)
Dag Olav Løseth	1. varamedlem
Anniken Storhaug	2. varamedlem
Siri Frøseth	varamedlem (ansattvalgt rep.)
Atle Fredagsvik	varamedlem (ansattvalgt rep.)

Det er tegnet styreansvarsforsikring for styrets medlemmer. Forsikringsdekningen er på 10.000.000 NOK per skade og totalt i løpet av forsikringsperioden.

Styret har gjennomført åtte styremøter i 2023 og har behandlet 25 beslutningssaker og 23 orienteringssaker. Styremøtet i september 2023 ble gjennomført i forbindelse med årets styreseminar for styret og ledergruppen i MiST og ble avholdt på Røros.

Spesielle saker for kommende periode

- Rørosmuseet – utvikling av Malmplassen
- Flyttinga av gårdstunet Solheim
- Nytt museum for kunst og form
- Tømming og flytting av samlingen i kunstindustrimuseets bygg i Munkegata
- Arbeidet med ny magasinløsning/bevaringssenter for MiST samlet (som leietager)

Ansatte og arbeidsmiljø

Ansatte og frivillige

Ved utgangen av 2023 hadde Museene i Sør-Trøndelag (MiST) 233 ansatte hvor 203 er faste ansatte og 30 er i midlertidige stillinger. Omregnet til årsverk tilsvarer dette 180,14 årsverk.

Museene i Sør-Trøndelag (MiST) har i løpet av 2023 284 ansatte, hvor 238 er faste ansatte og 46 er i midlertidige stillinger. De faste ansatte utgjør 156,15 årsverk. Totalt har MiST 192,18 årsverk i løpet av året.

I 2023 lyste MiST ut 53 stillinger, herunder sommervikariater og permisjoner, og fikk inn til sammen 1408 søknader på disse. Styret og daglig leder mener arbeidsmiljøet i selskapet i all hovedsak er godt, selskapet har en stabil og kompetent bemanning og er kjent som en attraktiv arbeidsgiver.

Det totale sykefraværet i 2023 var på 6%, og av dette var 4,2% legemeldt. Dette er en nedgang på ett prosentpoeng fra 2022. Enkelt saker følges opp og det iverksettes tiltak med involvering av NAV eller andre eksterne aktører der det anses hensiktsmessig. MiST har avtale med bedriftshelsetjenestene Medco dinHMS, Salutis, Bedriftshelsetjeneste AS på Røros og HMS-tjenesten Orkladal.

I 2023 har Museene i Sør-Trøndelag hatt 339 frivillige på museene. Arbeidet de har lagt ned tilsvarer 5,12 årsverk.

Likestilling og diskriminering

Av MiST sine 192,18 årsverk i løpet av 2023 er 85,96 årsverk menn og 102,23 årsverk kvinner. Ved nyansettelser ser vi spesielt på kjønnsbalansen og MiST har som klart mål at ingen skal diskrimineres på grunn av kjønn. I ledergruppen på 11 personer er det ved årets utløp fem menn og fem kvinner. En stilling er ubesatt.

MiST har to lærlinger ved Kystens Arv og i løpet av 2023 12 ansatte på arbeidsmarkedstiltakene varig tilrettelagt arbeid, varig lønnstilskudd, midlertidig lønnstilskudd eller mentortilskudd.

Museene i Sør-Trøndelag legger til grunn at det ikke skal gjøres forskjeller på ansatte, eller ved ansettelser, på grunn av etnisitet, språk, religion eller livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Virksomheten skal fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og det er etablert retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og mulige negative konsekvenser ved avvik fra dette. MiST er klar over at arbeidsstokken i for liten grad speiler befolkningens sammensetning, og alle ansettelser vurderes ut fra målet om å øke mangfoldet. Museene i Sør-Trøndelag har en egen rutine for varsling.

HMS-arbeid

Museene i Sør-Trøndelag (MiST) jobber systematisk med HMS med følgende målsetting:

- Motiverte ansatte som trives
- Friskhetsmål på 95%
- 0 ulykker
- 0 skader med fravær
- 0 tilfeller av miljøforurensning materielle skader
- 0 branner/branntilløp

Det er rapportert 38 antall uønskede hendelser i 2023. Tiltak er iverksatt.

MiST digitaliserte en felles HMS-håndbok og etablerte avvikssystem i 2023. MiST har en overordnet handlingsplan i tillegg til handlingsplaner per museum. Det gjennomføres en årlig HMS-samling hvor verneombud, tillitsvalgte, AMU, HR og ledelse deltar.

MiST har et velfungerende AMU som består av fire arbeidsgiverrepresentanter og fire arbeidstakerrepresentanter inkludert hovedverneombud.

Det er ett til to verneombud ved hvert museum, og i tillegg et felles hovedverneombud for MiST. Verneombud inngår i et felles forum for verneombud i MiST

Arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Museene i Sør-Trøndelag AS er definert som stor virksomhet og omfattes av åpenhetsloven.

MiST legger vekt på å ha en bærekraftig strategi, vi definerer at virksomheten skal ha en rolle i å oppå FNs bærekraftsmål. MiST har på sine nettsider orientert om arbeidet med åpenhetsloven.

Bærekraft

Arbeid med bærekraft

Samtlige av FNs bærekraftsmål er relevante for MiST. Vi har lagt følgende fire mål som felles bærekraftsmål:

- Mål 16: Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner
- Mål 3: God helse og livskvalitet
- Mål 4: God utdanning
- Mål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Klima- og miljøpåvirkningene påvirker bygningsmassen og gir ytterligere utfordringer for vedlikeholdet. En nasjonal kartlegging av tilstanden for de kulturhistoriske bygninger, viser et betydelig vedlikeholdsetterslep. Dette gjelder også for MiST sine nesten 300 bygg. De to industri- og gruvemuseene, Orkla Industrimuseum og Rørosmuseet, har i sitt opphav tilhørighet i til dels svært forurensede områder, noe som krever bevissthet i daglig forvaltning. MiST har i de tre siste årene brukt 12,9 mill. på utskifting til LED-lys og andre ENØK-tiltak som fremover skal bidra til lavere strømforbruk.

Oppsummert for MiST:

- ✓ klima- og miljø inngår i virksomhetens strategiske planer, mål og/eller tiltak
- ✓ vi gjennomfører tiltak for energiøkonomisering (ENØK-tiltak)
- ✓ vi legger vekt på bærekraftige anskaffelser
- ✓ vi har en reisepolicy som fremmer lav- eller nullkarbonreiser
- ✓ vi gjennomfører kompetansehevende tiltak for klima- og miljø blant egne ansatte

Påvirkning av ytre miljø

MiST driver ikke selv virksomhet som forurensar det ytre miljø, men har forvaltningsoppgaver med større miljøutfordringer. Dette gjelder særlig tidligere gruveområder, samt visningskonsesjonen for lakseoppdrett. Det har ikke vært negative hendelser på disse områdene i 2023.

Avfall kildesorteres og komprimeres hvor det er mottak for kildesortert avfall og det jobbes med å utvide denne sorteringen. Det er en målsetning å framstå som et selskap med miljøvennlig profil. Selskapets virksomhet er ikke regulert av konsesjoner eller pålegg av miljømessig karakter.

Utfordringer og risikofaktorer

To utdaterte museumsbygg, hvorav et stengt museumsbygg

Fasilitetene ved Trondheim kunstmuseum og Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum – kritisk tilstand for samlingene og uegnede bygg.

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum (NKIM) og Trondheim kunstmuseum (TKM) er i dag lokalisert i to bygg som ikke oppfyller krav til universell utforming, sikring, klima og innlån fra andre museer. Byggene har også lekkasjer.

Museenes bygningsmasse tilfredsstiller heller ikke de behovene for volum og takhøyde i utstillingsrom som kreves for større verk. Dette innskrenker muligheten til å vise en større bredde innen kunst og kunsthåndverk.

Etter en tilstandsvurdering valgte Museene i Sør-Trøndelag å stenge Nordenfjeldske Kunstindustrimuseums bygg i Munkegata for publikum fra februar 2021. Bygget huser museets samlinger som utgjør rundt 30.000 gjenstander av ulike materialtyper. Kulturrådet ga i 2019 følgende vurdering av oppbevaringsforholdene for våre kunsthistoriske samlinger: «Kulturrådets vurdering av Museene i Sør-Trøndelag for 2019 viser at nærmere 80 % av de kunsthistoriske samlingene oppbevares under forhold som er direkte skadelige for gjenstandene.» Kunstindustrimuseet og kunstmuseet forvalter i all hovedsak de kunsthistoriske samlingene.

Museene i Sør-Trøndelag har foretatt en rekke utbedringer og større og mindre vedlikeholdstiltak ved begge bygningene i henholdsvis Munkegata og i Bispegata de siste ti årene, men disse er primært å anse som tiltak med begrenset effekt på de grunnleggende behovene for endrede bygningsmessige fasiliteter. Kommune og fylkeskommune har siden 2006 pekt på behovet for nytt bygg for disse to museene.

I samarbeid med Trondheim kommune og Trøndelag fylkeskommune pågår fortsatt utredning om nytt museum for kunst og form – sist gjennom en Konseptvalgutredning (KVU) i tråd med Finansdepartementets krav ved større investeringsprosjekter der det grunnet tilleggsbestillinger fra bystyret i Trondheim kommunes side, fortsatt gjenstår å få gjennomført kvalitetssikring av KVU-en.

I 2023 pågår tømming og flytting av Nordenfjeldske Kunstindustrimuseums omfattende samlinger over til leid eksternt magasin. Prosjektplanen viser at dette vil ta fem år (2023-2028) forutsatt ekstern finansiering.

Endring i ordningen med visningstillatelser

Formidling av havbruksnæringen ved Kystmuseet

NOU 2023: 23 – *Helhetlig forvaltning av akvakultur for bærekraftig* utvikling som nå ligger til vurdering i regjeringen, kan resultere i at premisset for MiST/Kystmuseets formidling av havbruksnæringen, ikke har finansieringsgrunnlag lenger. Dette får i så fall vesentlige konsekvenser for Kystmuseets formidlingsrolle.

Samarbeidspartnerne Lerøy Midt og Museene i Sør-Trøndelag v/Kystmuseet fikk i 2012 innvilget en visningstillatelse etter en meget omfattende søknadsprosess. Siden den gang har det vært bygget opp en avdeling under Kystmuseet med profesjonell kunnskapsbasert formidling om næringen. I tråd med internasjonale retningslinjer for museumsdrift skjer dette helt uavhengig av Lerøy Midt.

Kystmuseet har også som ledd i sin posisjon på området ansvaret for forvaltning og formidling av Norsk Havbruksarkiv. Det har over 20 år vært jobbet med å få etablert Norsk Havbruksmuseum ved museet slik at denne næringen sikres kompetanse og formidling lik andre næringer, som eksempelvis gjennom Oljemuseet i Stavanger og Norsk Luftfartsmuseum i Bodø.

Forvaltning av Statsbyggs eiendommer etter Røros Kobberverk

MiST/Rørosmuseet har avtale med Klima- og miljødepartementet (KLD) ved Statsbygg om forvaltning av eiendommene etter Røros Kobberverk med et fastsatt vedlikeholdsprogram. Totalt omfatter dette 43

bygninger, 54 installasjoner og flere gruver. Disse inngår som en vesentlig del av den samlede verdensarvstatusen for Røros bergstad og cirkumferensen tildelt av Unesco i henholdsvis 1980 og 2010. Avtalen løper til 1. juli 2028.

Avtalen innebærer også en årlig finansiering over Klima- og miljødepartementets budsjett der vedlikehold av bygninger og installasjoner utføres av ansatte ved Rørosmuseets bygningsvernssenter.

Museet har opparbeidet seg betydelig kompetanse på restaurering og vedlikehold av eldre bygg og installasjoner av ulike materialtyper, og har i dag 12 ansatte. Det drives også omfattende opplæring og formidling av håndverksteknikker overfor en rekke eksterne parter samt overfor publikum. Avdelingen har et tett samarbeid med NTNU (blant annet bachelorutdanning i håndverksfag) og Fagskolen Innlandet.

En eventuell oppsigelse av avtalen med KLD/Statsbygg om forvaltning av eiendommene, innebærer en risiko for at et viktig nasjonalt kompetansemiljø vil forvitre.

Økonomi- og rekrutteringsutfordringer

Vedlikeholdsbehov for omfattende kulturhistoriske bygninger ved Sverresborg Folkemuseum
Sverresborg Trøndelag folkemuseum forvalter totalt 141 bygg, herav 120 kulturhistoriske bygg (sju fredede). Vedlikeholdsetterslepet for kulturhistoriske bygg i Norge, dokumentert gjennom Kulturrådets kartlegging i 2019, er betydelig, så også på Sverresborg. Etterslepet har dels sammenheng med økonomiske ressurser avsatt til vedlikehold og dels med tilgang til relevant kompetanse. Situasjonen forverres med endret klima.

Museene i MiST har store utfordringer med å rekruttere og få tilgang til håndverkere med bygningsvernkompetanse.

Måloppnåelse i 2023

Styringsmål

1. Økonomistyring: MiST skal budsjettere og avsette 1 % av omsetningen, slik at MiST gradvis bygger opp sin egenkapital for å redusere økonomisk risiko og bidrar til fremtidig handlingsrom. I 2023 var resultatgraden i morselskapet 5,91%. Målet er oppnådd.
2. Maksimalt 60 % av omsetningen skal gå til personalkostnader, for å gi organisasjonen mest mulig handlingsrom innen driften. I 2023 var personalkostnader 48 % av omsetningen. Målet er oppnådd.
3. Nærværsprosent: 95 %. MiST skal være en organisasjon hvor ansatte trives. Nærværsprosent for 2023 ble 94%. Målet er ikke oppnådd.
4. Økt egeninntjening på 2%. Målet er ikke oppnådd.

Styringsmålene gjelder for morselskapet.

Styringsmål 1: Minimum overskudd 1% av omsetningen.

I 2023 hadde MiST morselskap et årsresultat på kr 16,7 mill. Med en omsetning på kr 281,7 mill. tilsvarer dette 5,91% av omsetningen. Dette er høyere enn overordnet målsetning om overskudd, og bedre enn budsjett.

Utvikling i resultat de siste seks årene. (Tall i mill.)

MiST morselskap	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Resultat	16 650	19 340	13 315	17 006	10 017	2 182
Omsetning	281 746	287 790	319 974	266 999	256 520	243 550
Resultatgrad	5,91 %	6,72 %	4,16 %	6,37 %	3,90 %	0,90 %

Det utvises god økonomistyring i selskapet.

Styringsmål 2: Maks 60% personalkost.

Utvikling i lønns og pensjonskostnader de seks siste årene.

Morselskapet	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Lønnskostnad	117,4	111,5	108,9	102,5	109,5	107,3
Pensjonskostnad	13,3	16,3	17,3	13,7	14,3	15,3
Sum kostnader 1)	271,2	254,1	273,1	249,5	249,5	242,6
% lønns/pensjonskost	48 %	50 %	46 %	47 %	50 %	51 %

1) eks. Investering bygg

Samlet sett er MiST godt innenfor styringsmålet om maks 60 % personalkostnader for selskapet.

Styringsmål 3: Nærværsprosent: 95%

MiST skal være en organisasjon hvor ansatte trives. Nærværsprosent for 2023 ble 94%. Se omtale Ansatte og arbeidsmiljø.

Styringsmål 4: Økt egeninntjening på 2 %.

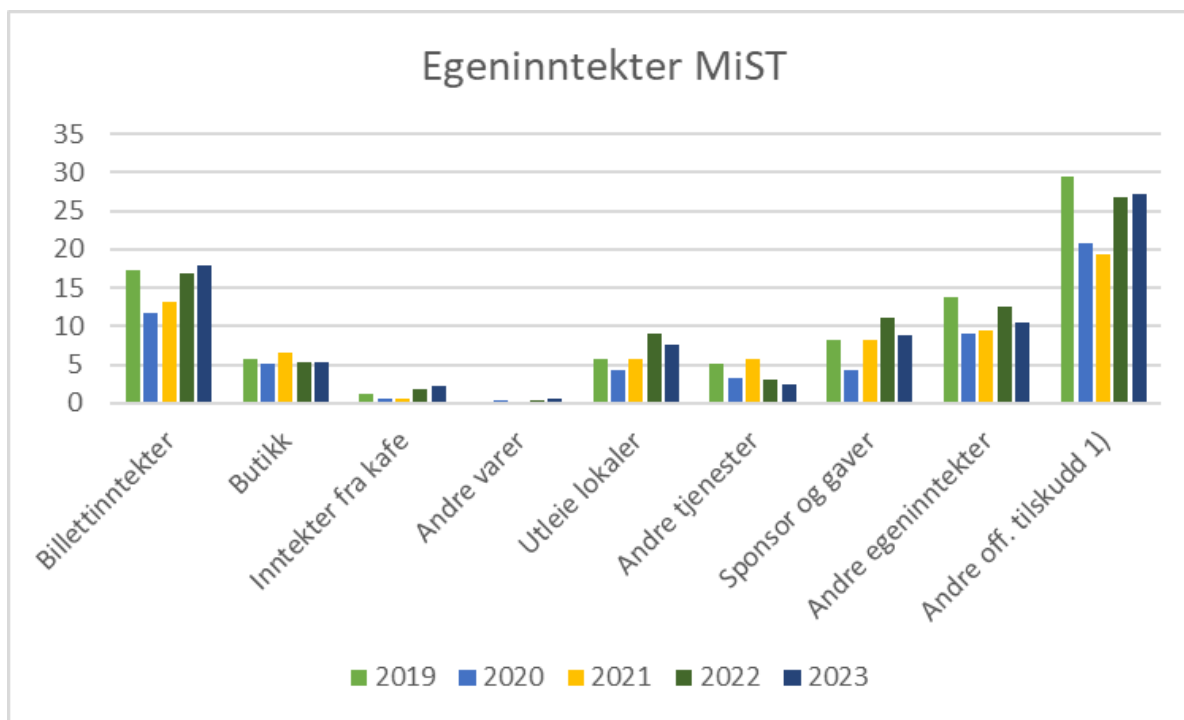
Morselskap

Morselskap.	2019	2020	2021	2022	2023	Endring i kr. 23-22	Endring i % 23-22	Endring i kr. 23-19	Endring i % 23-19
Billettinntekter	17,2	11,8	13,1	16,9	17,9	1,0	5,9 %	0,7	4,1 %
Butikk	5,8	5,2	6,6	5,4	5,3	-0,1	-1,9 %	-0,5	-8,6 %
Inntekter fra kafe	1,3	0,7	0,6	1,9	2,2	0,3	15,8 %	0,9	69,2 %
Andre varer	0,1	0,4	0,2	0,3	0,5	0,2	66,7 %	0,4	400,0 %
Utleie lokaler	5,8	4,3	5,7	9,0	7,6	-1,4	-15,6 %	1,8	31,0 %
Andre tjenester	5,1	3,2	5,7	3,0	2,5	-0,5	-16,7 %	-2,6	-51,0 %
Sponsor og gaver	8,2	4,4	8,2	11,1	8,9	-2,2	-19,8 %	0,7	8,5 %
Andre egeninntekter	13,7	9,1	9,4	12,5	10,5	-2,0	-16,0 %	-3,2	-23,4 %
Andre off. tilskudd 1)	29,5	20,8	19,3	26,8	27,1	0,3	1,1 %	-2,4	-8,1 %
	86,7	59,9	68,8	86,9	82,5	-4,4	-5,1 %	-4,2	-4,8 %

1) eks investeringstilskudd, koronatilskudd og prisjustering KUD

Egeninntekter defineres som sum inntekter unntatt ordinært offentlig driftstilskudd og øremerkede investeringstilskudd/koronatilskudd/prisjustering. På bakgrunn av koronasituasjonen i 2020/2021 er det relevant å sammenligne med et «normalt år» 2019.

Sum endring i egeninntekter fra 2019 til 2023 er -4,2 mill. Samlet har ikke MiST oppnådd kravet om økt egeninntjening i 2023.

Årets resultat, oppnådde økonomiske resultatmål for 2023, analyse av regnskapet

Konsernregnskapet

MiSTs driftsøkonomi har sin basis i tilskudd fra Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD), Trøndelag fylkeskommune, samt vertskommunene til eierstiftelsene.

Totalt ordinært tilskudd var i 2023 kroner 192 193 945. Tilskuddet fra Kultur- og likestillingsdepartementet på kroner 145 425 000 inkluderte kroner 4 427 230 til Norske Kunsthåndverkeres fond for innkjøp av norsk samtidskunst. Det ordinære tilskuddet fra regionen til MiST var på kroner 46 768 945.

MiST fikk i 2023 andre offentlige tilskudd på kroner 30 090 437, hvorav kroner 3 050 000 var prisjustering tilskudd fra Kultur- og likestillingsdepartementet. Fra 2018 har MiST avdeling Rørosmuseum fått ansvaret for ivaretagelse av statens eiendommer på Røros, noe som har medført ekstra årlige tilskudd fra Klima- og miljødepartementet. I 2023 var dette på kroner 7 200 000. Samferdselsdepartementet bevilger midler til drift av museumsjernbaner til Norsk Jernbanemuseum, som igjen bevilger midler til de enkelte institusjonene. I 2023 fikk MiST avdeling Orkla Industrimuseum kroner 4 615 060 drift av Thamshavnbanen. Miljødirektoratet bevilget tilskudd på kroner 2 300 833 til Verdensarvsenteret på Røros. Ellers består andre offentlige tilskudd av diverse omsøkte tilskudd til utstillinger, forsknings- og formidlingstiltak på museene.

Øvrige inntekter til MiST er basert på billettinntekter, inntekter fra kafé og butikk, utleie av fast eiendom, sponsorinntekter og gaver. Datterselskapet Museumsforlaget AS hadde driftsinntekter på kroner 6 100 787, datterselskapet mottar ikke offentlige tilskudd.

Totale driftsinntekter konsern for 2023 er kroner 287 735 068.

Den største kostnaden til MiST relaterer seg til lønns- og pensjonskostnader for ansatte. Dette utgjør for konsernet MiST kroner 133 043 909, som utgjør 48% av omsetningen. Videre har MiST kostnader knyttet til

ivaretagelse av samfunnsoppdraget med kunnskapsproduksjon, relevant formidling, helhetlig samlingsutvikling, trygg ivaretaking, aktiv samhandling, samt drift og administrasjonskostnader.

Samlet kostnad for 2023 utgjør kroner 276 812 494.

Driftsresultatet for morselskapet var kroner 10 539 227. MiST har pensjonsordninger via KLP. Som stort selskap foretas det årlig aktuarberegning av årets pensjonskostnad. Beregningen viser enten at deler av innbetalt pensjonskostnad skal avsettes i balansen, eller at årets innbetalinger er for lave slik at det må kostnadsføres høyere beløp enn årets innbetalinger. Denne årlige regnskapsmessige justeringen skal avsettes i balansen for fremtidige utbetalinger. Aktuarberegningens forutsetninger er basert på bl.a. på rentenivå og forventet avkastning på pensjonsmidler, samt lønnsvekst. I første felles regnskapsår i 2010, hvor selskapet hadde kr 0 i avsatte pensjonsmidler, viste aktuarberegningen at årets pensjonskostnad var høyere enn årets innbetalinger. Aktuarberegningen viste at effekten på pensjonskostnad de første årene fikk en negativ effekt på driftsresultatet. For året 2023 viser aktuarberegningen til MiST en positiv justering av årets pensjonsinnbetaling, som reduserer årets pensjonskostnad med kroner 14 296 046.

Driftsresultatet uten aktuarberegningen ville ha vært et driftsresultat **på minus kroner 3 756 819**. Den underliggende driften av MiST går dermed med underskudd i tråd med budsjett.

Rentenivået i Norge har vært høyt i 2023, noe som har bidratt til høyre renteinntekter på kroner 6 111 416 for konsernet.

Morselskapets årsresultat for 2023 er på kroner 16 650 643. Datterselskapets årsresultat etter skatt er på kroner 336 716.

Sum opptjent egenkapital i konsernet utgjør kroner 144 428 955 pr 31.12.2023.

Selskapet benytter NRS 6 ang pensjonsføringer og periodiserer aktuarielt tap/gevinst (korridormetoden). Gitt at selskapet hadde benyttet internasjonale regnskapsregler og resultatført tap/gevinst i den perioden det oppstår, skulle selskapet ha kostnadsført 20 434 116 ekstra angående pensjon.

Overgang til ny regnskapslov og internasjonale regler (IFRS) angående bokføring av pensjon, vil sannsynligvis i fremtiden bli innført for alle selskaper i Norge. Styret har vedtatt å avvente tilpasning til nytt regelverk, endring av bokføringsprinsipp, til lovmessige krav foreligger og regjeringen har vedtatt hvilke overgangsordninger Norge vil innføre. Det vil sannsynligvis være en overgangsperiode på fem år med tilpasning til nytt regelverk.

Styret og administrasjonen i MiST er godt fornøyd med selskapets økonomiske styring.

Analyse av morselskapets regnskap mot budsjett.

Inntekter

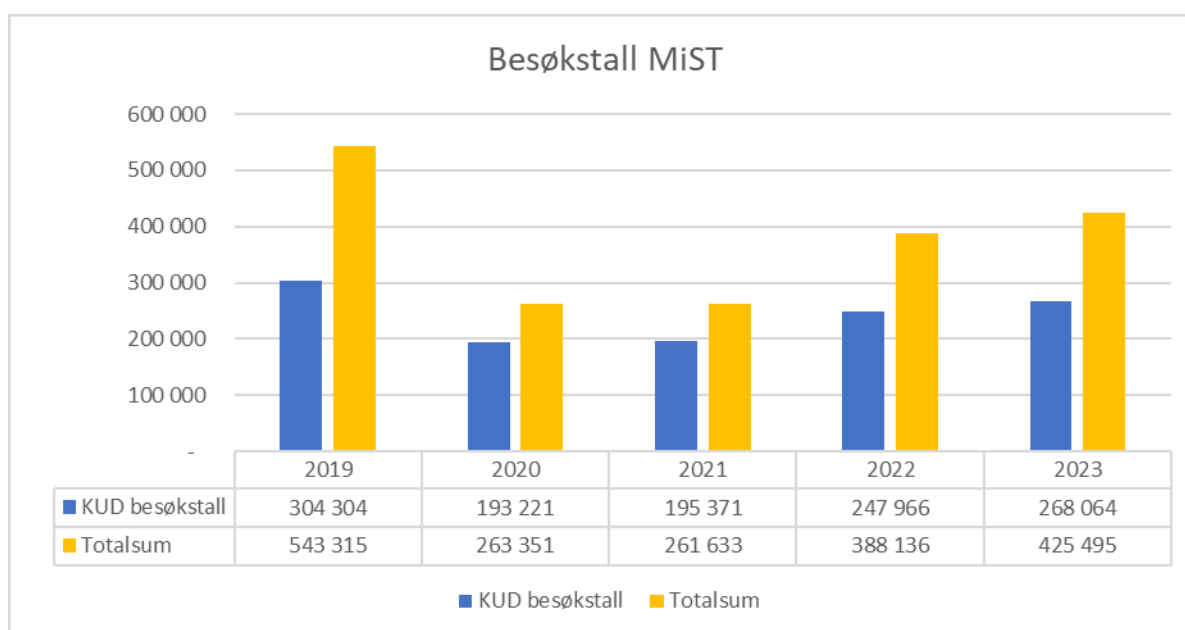
Totale inntekter for morselskapet inkl. finans er kr 287,8 2 mill. mot budsjettert kr 272,9 mill., et positivt resultat avvik på kr 22,2 mill., dvs. 8%.

Hovedgrunnen til det positive avviket er:

Morselskapet	Regnskap	Budsjett	Avvik i kr	i %
Billettinntekter	17,9	17,6	0,3	2 %
Butikk	5,3	6,1	-0,8	-13 %
Inntekter kafe	2,2	1,4	0,8	57 %
Andre varer	0,4	0,2	0,2	100 %
Utleie lokaler	7,6	8,7	-1,1	-13 %
Andre tjenester	2,5	3,8	-1,3	-34 %
Sponsor og gaver	8,9	5,1	3,8	75 %
Andre egeninntekter	10,6	7,7	2,9	38 %
Ordinært tilskudd	192,2	186,9	5,3	3 %
Andre off. tilskudd	30,1	21,6	8,5	39 %
Til/fra avsetninger	4,1	12,5	-8,4	-67 %
Sum	281,8	271,6	10,2	4 %
Netto finansinntekter	6,1	1,3	4,8	369 %
Sum inntekter	287,8	272,9	14,9	5 %

Billettinntektene viser et positivt budsjettavvik på 2%. Sum omsetning av butikk, inntekter kafe og andre varer viser et positivt avvik på 0,3 mill., dvs. 4,1% bedre enn budsjettert.

Besøkstallene KUD for 2023 ligger 12% prosent under 2019. Mens de totale besøkstallene ligger 22% under 2019-tallene.

Vi har et stort avvik mot budsjett på andre egeninntekter, det var usikre tider generelt, samt at usikkerheten med inntekter fra havbruksnæringen var betydelig ved inngangen til året 2023, derfor ble budsjettet nedjustert sammenlignet med tidligere år. Det er positivt å se at utviklingen ble en annen og inntektene ble opprettholdt for året 2023.

Den største posten under gaver er bygslingsinntekter gitt til MiST avdeling Ringve fra Stiftelsen Ringve museum. MiST avdeling Sverresborg har også fått betydelige gaver både Sparebanken SMN og andre givere i 2023.

Bakgrunnen for det positive avviket på ordinært offentlig tilskudd sammenlignet med budsjett, er bevilgningene fra Kultur- og likestillingsdepartementet i revidert statsbudsjett til drift av Dokortjønna på Røros, samt midler til drift av nybygget ved Orkla Industrimuseum. Budsjettavviket andre offentlige tilskudd kommer fra omsøkte midler til prosjekter.

Rentenivået i 2023 har i snitt vært høyt i forhold til 2022. Samlet har dette gitt et stort positivt budsjettavvik på posten netto finansinntekter.

Kostnader

Sum kostnader for morselskapet er kr 271,2mill. mot budsjettet kr 277,6 mill. dvs. kr 3,9 mill. lavere enn budsjettet.

Hovedgrunnen til avviket er:

Tall i mill.	Regnskap	Budsjett	Avvik i kr	i %
Varer butikk	3,2	3,1	0,1	3 %
Utgifter drift av kafe	1,9	0,6	1,3	217 %
Andre varer og tjenester	1,1	0,6	0,5	83 %
Lønnskostnader	117,4	122,8	-5,4	-4 %
Pensjonskostnader	13,3	16,9	-3,6	-21 %
Avskrivninger	1,0	1,60	-0,6	-37 %
Drift av lokale	17,0	16,3	0,7	4 %
Vedlikehold bygg	20,9	16,5	4,4	27 %
Husleie	26,7	26,8	-0,1	0 %
Andre driftskostnader	68,7	72,4	-3,7	-5 %
Sum kostnader	271,2	277,6	-6,36	-2 %

Nærmere analyse av positivt avvik lønnskostnader.

Morselskapet, tall i mill.	Regnskap	Budsjett	Avvik i kr	i %
Lønnskost. inkl. feriepenger	107,6	108,8	-1,2	-1 %
Arbeidsgiver avgift	11,8	12,5	-0,7	-6 %
Ref. sykepenger/arbeidstiltak	-4,6	-0,1	-4,5	4500 %
Annen personalkostnad	2,6	1,6	1	63 %
Sum lønnskostnader	117,4	122,8	-5,4	-4 %

Hovedforklaringen på lavere lønnskostnader er stort positivt avvik på refusjon sykepenger.

Bakgrunnen for lavere kostnadsført pensjonskostnader enn budsjettert er de årlige resultateffektene av aktuarberegnet pensjonskostnader. Se omtale under analyse av regnskapet.

Budsjettavviket på vedlikehold bygg skyldes ekstra ENØK tiltak som ble gjennomført høsten 2023.

Oppsummering avviksforklaring på overskudd morselskap i forhold til budsjett i 2023

Sum resultat morselskap kroner 16 650 643 mot opprinnelig budsjettert underskudd på 4 626 198 et positivt budsjettavvik på kroner 21 276 841

- Høyere sum inntekter	+ 10,1 mill.
- Høyere finansinntekter	+ 4,8 mill.
- Lavere driftskostnader	+ 6,4 mill.
Sum positivt budsjettavvik	+ 21,3 mill.

Forholdstall egeninntekter morselskapet

Morselskapet	2023	% av sum	2022	% av sum	2021	% av sum
Billettinntekter	17,9	6 %	16,9	6 %	13,1	5 %
Butikk	5,3	2 %	5,4	2 %	6,6	2 %
Inntekter kafe	2,2	1 %	1,9	1 %	0,6	0 %
Andre varer	0,4	0 %	0,3	0 %	0,2	0 %
Utleie lokaler	7,6	3 %	9,0	3 %	5,7	2 %
Andre tjenester	2,5	1 %	3,0	1 %	5,7	2 %
Sponsor og gaver	8,9	3 %	11,1	4 %	8,2	3 %
Andre egeninntekter	10,6	4 %	12,5	5 %	9,4	4 %
Ordinært tilskudd	192,2	67 %	181,7	67 %	177,4	66 %
Andre off. tilskudd 1)	30,1	10 %	26,8	10 %	19,3	7 %
Til/fra avsetninger	4,1	1 %	2,5	1 %	20,0	7 %
Netto finans	6,1	2 %	1,4	1 %	1,4	1 %
Sum inntekter	287,9	100 %	272,5	100 %	267,6	100 %

1) eks. investeringstilskudd og koronatilskudd i 2022-2021.

Ordinært offentlig tilskudd utgjorde i 2023 67 % av MiSTs inntekter, det er ca. samme nivå som tidligere. Sammenlignet med andre museer på landsbasis har MiST en høy grad av egeninntekter.

Forholdstall kostnader morselskapet

Morselskapet. Tall i mill.	2023	% av sum	2022	% av sum	2021	% av sum
Lønns og pensjonskostnader	130,7	48 %	127,8	47 %	126,4	41 %
Varekostnad	6,1	2 %	4,6	2 %	4,8	2 %
Vedlikehold/drift/husleie	65,6	24 %	71,0	26 %	114,9	37 %
Andre driftskostnader	68,8	25 %	67,5	25 %	61,9	20 %
Sum kostnader	271,2	100 %	270,9	100 %	308,0	100 %

1) inkl. investerings bygg 2021-2022.

Forholdstallene ang kostnader holder seg relativt konstant.

Analyse av datterselskap, Museumsforlaget AS, regnskap mot budsjett

Museumsforlaget AS er et nisjeforlag som utgir bøker om kulturarv, og satser på historie, arkeologi og andre fag som forteller om fortid og nåtid - for framtida. Museumsforlagets utgivelser har høy faglig kvalitet og forlaget er godkjent som publiseringskanal for vitenskapelig publisering. Museumsforlaget AS er eid av Museene i Sør-Trøndelag AS (MiST), og formålet med opprettelsen var bl.a. å styrke publiseringsarbeidet i MiST.

Inntekter og kostnader Museumsforlaget AS

Tall i mill.	Regnskap	Budsjett	Avvik i kr	i %
Salgsinntekter	5,83	5,55	0,28	5 %
Annen salgsinntekt	0,27	0,15	0,12	80 %
Sum inntekter	6,10	5,70	0,40	7 %

Tall i mill.	Regnskap	Budsjett	Avvik i kr	i %
Varekostnad	2,18	2,23	-0,05	-2 %
Lønnskostnad	2,33	2,13	0,2	9 %
Annen kostnad	1,21	1,26	-0,05	-4 %
Sum kostnader	5,72	5,62	0,1	2 %

Resultat etter skatt	0,34	0,08	0,2	0,10
----------------------	------	------	-----	------

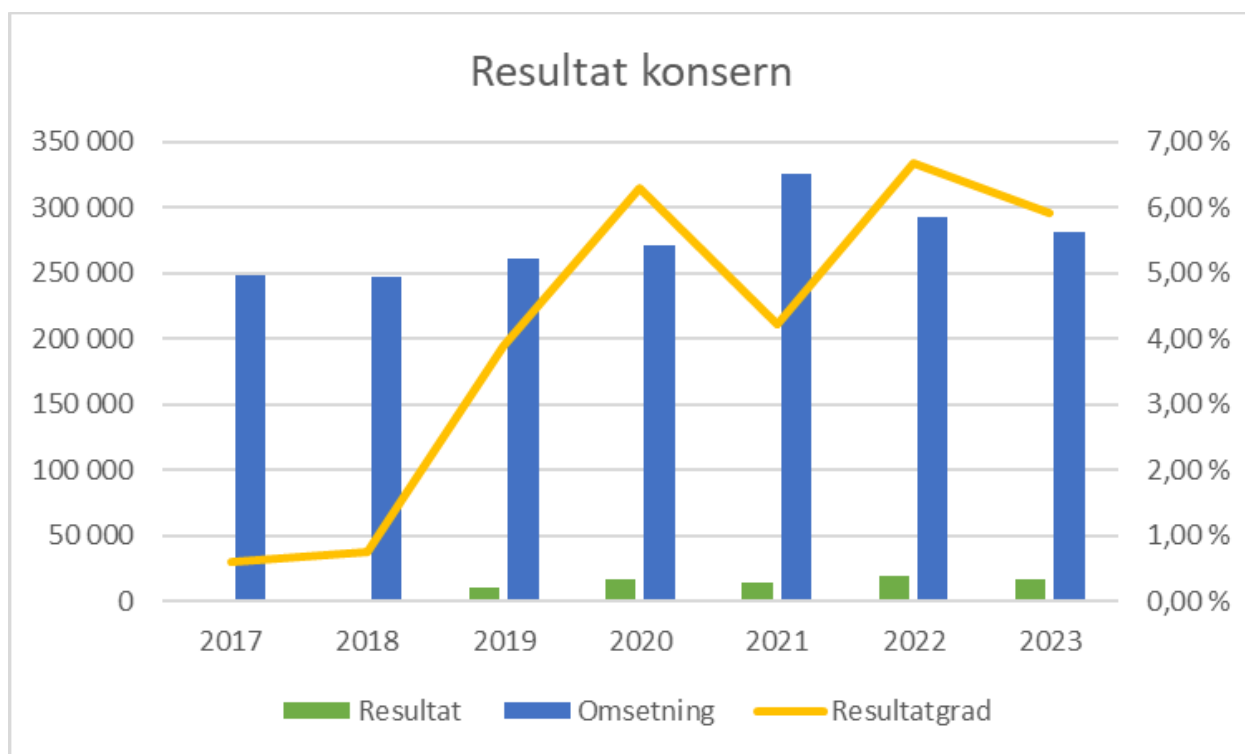
Resultatutvikling Museumsforlaget AS

Tall i mill.	2023	2022	2021	2020	2019
Sum inntekter	6,10	5,30	5,76	4,44	4,32
Sum kostnader	5,70	5,05	5,25	4,39	4,18
Resultat før skatt	0,43	0,25	0,51	0,05	0,14
Skattekostnad	0,09	0,05	0,11	0,01	0,03
Resultat etter skatt	0,34	0,20	0,40	0,04	0,11

Morselskapet er godt fornøyd med Museumsforlagets resultat for 2023.

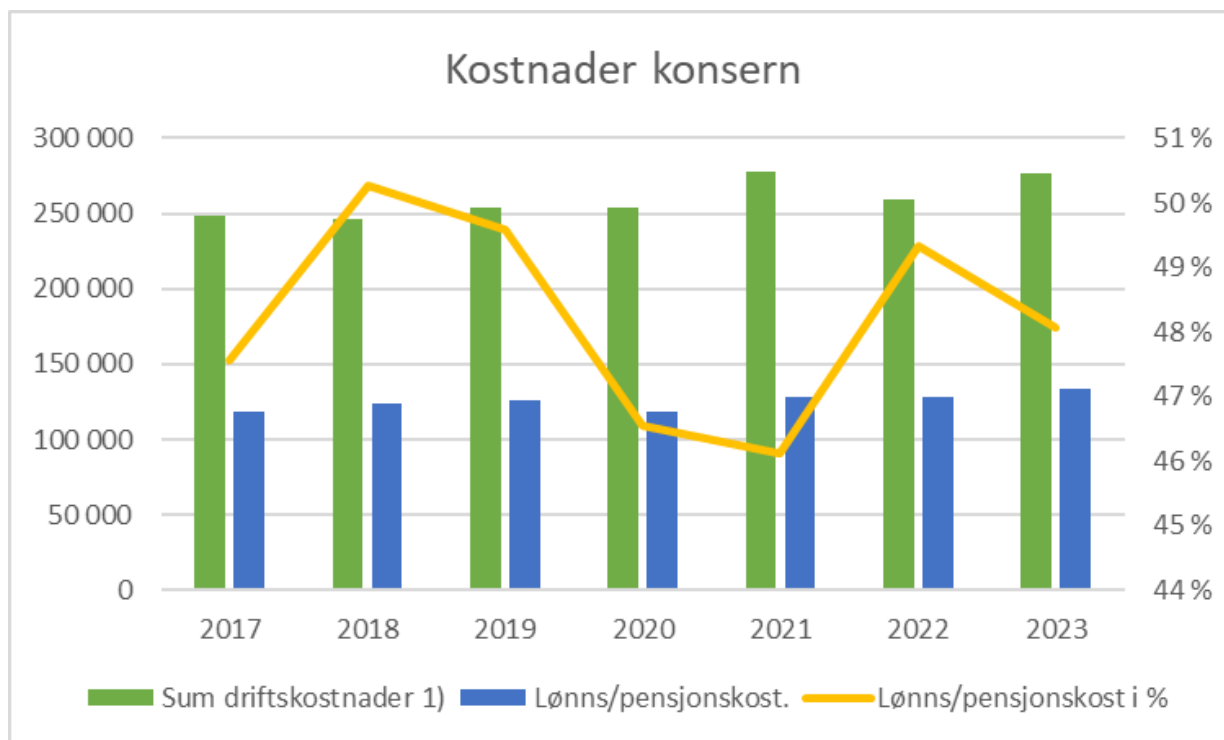
Hovedtall fra resultatregnskapet konsern

Konsern	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Resultat	1 487	1 886	10 117	17 045	13 713	19 530	16 987
Omsetning	248 163	247 346	260 776	271 295	325 660	293 008	287 735
Resultatgrad	0,60 %	0,76 %	3,88 %	6,28 %	4,21 %	6,67 %	5,91 %

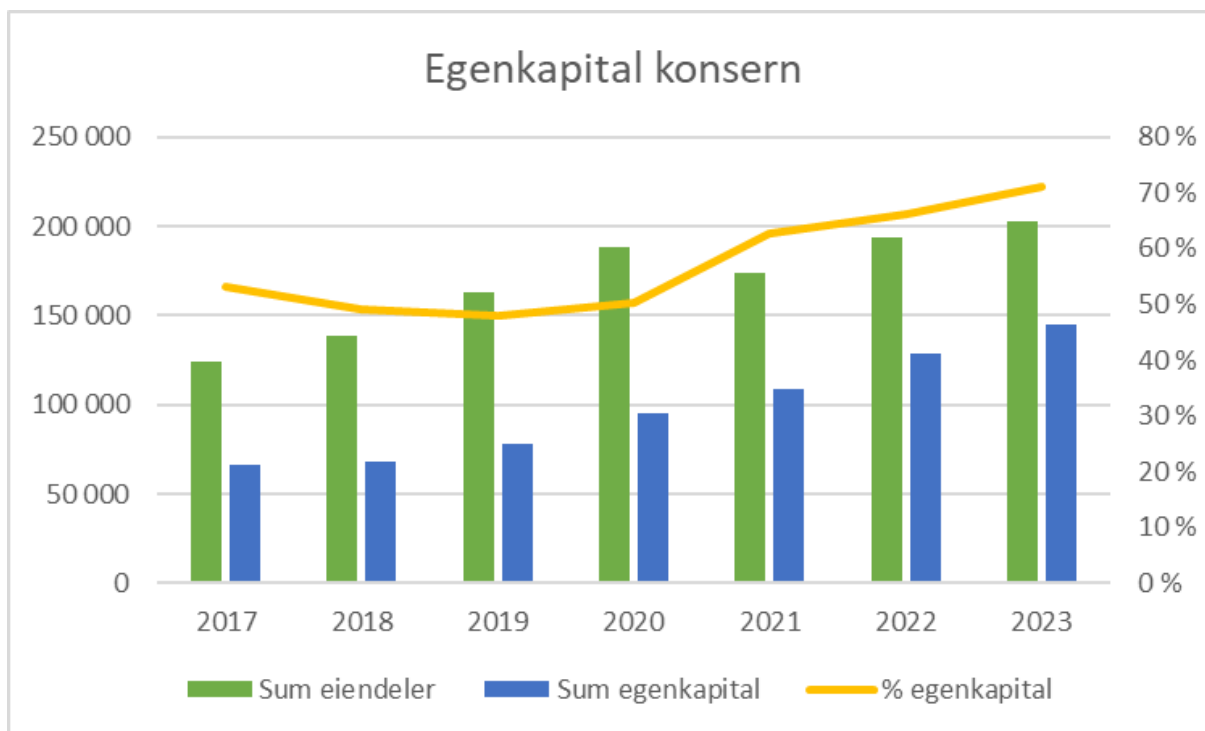
Konsern	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum driftskostnader 1)	248 341	246 829	253 595	253 770	278 176	259 054	276 813
Lønns/pensjonskost.	118 104	124 043	125 728	118 127	128 275	127 797	133 044
Lønns/pensjonskost i %	48 %	50 %	50 %	47 %	46 %	49 %	48 %

1) eks. investerings bygg

Hovedtall fra balansen konsern

Konsern	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum eiendeler	124 182	138 519	162 837	188 486	173 544	193 797	203 063
Sum egenkapital	65 933	67 822	77 939	94 984	108 697	128 227	145 214
% egenkapital	53 %	49 %	48 %	50 %	63 %	66 %	71 %

Sentrale risikofaktorer – forutsetning for fortsatt drift

Morselskapet:

De overordnede økonomiske styringsmål for virksomheten er:

- Minst 1 % av omsetningen avsettes til egenkapital, EK, hvert år
- Maks 60 % personalkostnader
- Økt egeninntjening på 2 %

Med en omsetning på kr 281,8 mill. skal overskuddet med et krav på 1% være minst ca. kr 2,8 mill. Ved etableringen av MiST var det kun innskutt aksjekapital/overkurs som var egenkapital i selskapet. Etter 13 års drift er det bygd opp en solid egenkapital, i de siste årene har det vært budsjettert med bruk av egenkapital til nødvendig vedlikehold bygg. Utfordringen har vært å få gjennomført planlagte tiltak.

Den finansielle risikoen består i at selskapet er avhengig av offentlige midler, bevilget av Kultur- og likestillingsdepartementet, Trøndelag fylkeskommune og vertskommunene. Dersom de ordinære offentlige tilskuddene er lavere enn lønns- og prisveksten vil dette medføre utfordringer i forhold til kostnadsnivået i selskapet. Basert på denne utfordringen satte styret mål om økte egeninntekter på 2 %. I årene med pandemi, samt i 2023 har selskapet ikke oppnådd målet om økte egeninntekter.

MiST er også fremover avhengige av investeringsmidler til å iverksette nødvendige investeringer i bygg og anlegg i tråd med vedtatt prioritering. Vi ser at det kan bli en stor utfordring å få finansiert utvikling av Malmplassen på Rørosmuseet, samt fremtidig nytt museum for kunst- og form i Trondheim, i tillegg til finansiering av nytt nasjonalt havbruksmuseum på Hitra.

MiST har en risiko med hensyn til fremtidige pensjonsforpliktelser. Ved overgang til nye regnskapsregler vil dette kunne gi stor påvirkning på egenkapitalsituasjonen.

MiST har videre en risiko i at egeninntektene kan gå ned. Publikums reisevaner endres og det må jobbes meget aktivt for å møte konkurransen for å få publikum til å besøke våre museer. Det er en uttalt målsetning fra styret og ledelse at MiST aktivt skal arbeide for å øke museets egeninntekter.

Det har ikke inntruffet forhold etter regnskapsårets utgang som det ikke er tatt hensyn til og som er viktige for bedømmelsen av resultatet.

Det fremlagte årsregnskapet gir etter styrets oppfatning et korrekt uttrykk for resultatet i 2023 og for Museene i Sør-Trøndelag sin økonomiske stilling ved årsskiftet.

Regnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Datterselskapet:

Museumsforlaget AS ble etablert i 2013.

Den finansielle risikoen i datterselskapet ligger i at forlaget må skaffe et tilstrekkelig antall oppdrag, for å dekke inn driftskostnader. I 2023 ble egenkapitalen i selskapet styrket idet morselskapet konverterer lån til aksjekapital. Selskapet har kun tre ansatte, og dette innebærer en administrativ risiko.

Likviditet

Konsernet

Konsernets likviditetsbeholdning per 31.12. i regnskapsåret var kr 124,8 mill.

Selskapets finansielle stilling er god.

Morselskapet

Morselskapets likviditetsbeholdning per 31.12. i regnskapsåret var kr 122,7 mill.

Morselskapets finansielle stilling er god.

Resultatdisponering

Årsresultat på kroner 16 987 358

Til annen egenkapital: 16 987 358

Sum disponert: 16 987 358

Trondheim 31.12.2023/28.02.2024

Ellen T. Klingenberg
Styreleder

Jorid Midtlyng
Styremedlem

Marianne Skjulhaug
Styremedlem

Henrik Zipsane
Styremedlem

Karim Tahir
Styremedlem

Jenny Fjellheim
Styremedlem

Annabella Skagen
Styremedlem

Karen Espelund
Adm. direktør

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 22 pages before this page

Dokumentet inneholder 22 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 22 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 22 sider før denne side

Detta dokument inneholder 22 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 23 pages before this page
Dokumentet inneholder 23 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 23 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 23 sider før denne side

Detta dokument innehåller 23 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende